ARCHIDIECEZYA LWOWSKA.

CURRENDAE

Consistorii Metropolitani Leopoliensis rit. lat.

In Ecclesiasticis

Annus 1861.

Nr. 2859.

38. Administratorum salaria regulantur.

C. R. Regimen locumtenentiale medio rescripti de die 6. Maji 1861. N. 11060, intimavit Nobis normam quoad salaria Administratorum illarum Curatiarum, quarum proventus annuam quotam 300 fl. Mon. Conv. non attingunt. En tenorem hujusce rescripti:

Na zwyż postawione pytanie, czy administratorom opróżnionych prebend, których dochód 300 fl. C. M., albo 315 fl. w. a. nie wynosi, całkowite wynagrodzenie ilości 315 fl. w. a. przysądzoném być ma, wysokie ces. kr. ministerium spraw duchownych i oświecenia publicznego dekretem z dnia 4. Lutego r. b. L. 858. odpowiedziało, że przez ogłoszone wedle ukazów z dnia 29. Lut. 1856. L. 8021 i 13. Listopada 1858. L. 49902, z dekretami wysokiego ministerium spraw duchownych i oświecenia publicznego z dnia 26. Lutego 1856. L. 2716, i 27. Października 1858, L. 18225, najwyższe postanowienia z dnia 19. Lutego 1856. i 3. Października 1858. administratorom opróżnionych kościelnych prebend podwyższenie ich dochodów przyznaném być ma, przytém jednakże nie myślano, w innych wedle słuszności wydanych i zawsze wykonywanych przepisach kancelaryi nadwornéj z dnia 2. Stycznia 1805. L. 13285 (rozporządzenie rządowe 6. Września 1805. L. 36170, i z dnia 23. Czerwca 1841. L. 19390 rozporządzenie rządowe 6. Sierpnia 1841. L. 47651) jakiejkolwiek uczynić zmiany, któréj skutkiem by było, że rządzca opróżnionéj prebendy kosztem funduszu religijnego lepiéjby się miał od prebendarza samego.

Wysokie ministerium spraw duchownych i oświecenia zatém postanowiło, że jak to się dzieje we wszystkich krajach koronnych, dla których odnośne ukazy wydano, a w szczególności w gubernii niegdyś krakowskiéj na podstawie wysokich rozporządzeń z dnia 9. Maja 1856. L. 6845 i 12. Stycznia 1859. L. 200, jak też i w innych obwodach galicyjskich téj należy się trzymać zasady, iż administratorom opróżnionych prebend, których dochody 315 fl. w. a. nie wynoszą, całkowity dochód prebendy ma być przyznanym.

Potrzeba zatém w przyszłości przy określaniu i wyznaczaniu dochodów administracyi na to zwrócić uwagę, iż jeżli przychód wakującéj prebendy kościelnéj rocznie ilości ówczesnego najmniejszego dochodu administracyi, t. j. wysokości 315 fl. w. a. nie wyrównywa, zarządzcy takowéj prebendy dodatek do owéj kwoty z funduszu religijnego wtenczas tylko udzielonym być ma, jeżeli definitywnie ustanowionemu prebendarzowi takowy dodatek z funduszu religijnego się przynależy.

Stósownie do tego wysokiego rozporządzenia należy odtąd od dzierzawy posiadłości takich prebend, których roczny dochód 315 fl. w. a. nie wynosi, odstąpić i w przypadku opróżnienia takowych prebend t. j. nietylko probostw ale i kapelanii miejscowych bez różnicy obrządku mającemu być instytuowanym administratorowi całkowity dochód probostwa lub kapelanii wraz z przynależném plebanowi lub kapelanowi uzupełnieniem z funduszu religijnego przysądzić.

C. k. buchalteryi państwa nakazuje się według tych zasad stósować się w zachodzących przypadkach określania dochodów administracyi.

To podaje się Prześw. Konsystorzowi do wiadomości i zastósowania.

Praevidendo incommoda ex applicatione hujusce normae procul dubio enatura, officii nostri duximus, eadem C. R. Regimini exponere, et petere ut pro re nata etiam C. R. Ministerio Status proponantur. Praeter alia ad rem facientia exposuimus: Administrationem vacantis curatiae de regula non ultra 4 vel 6 menses durare, et recte in tale tempus incidere posse, ubi administratio temporalium non tantum nullos adfert reditus, sed etiam, praesertim ubi agri arandi et inseminandi sunt, multiplices exposcit expensas; ad quas vero ferendas Administrator spiritualium, etiamsi aliquo peculio proprio gauderet, eo minus se provocatum videt, ac refusionem earum vix sperare potest. Adeoque tam ipse Administrator convenienti reditu carere deberet, quam etiam ejus immediatus successor, videlicet actualis Curatus, primo saltem anno nullos vel nimis exiguos proventus obtinere posset. Exposuimus porro, Administratores ad refusionem certi quanti redituum perceptorum nomine jurium stolae obligatos esse, per idque in tenuibus proventibus suis adhuc peculiare pati detrimentum: Petimus proinde, ut modalitas hactenus apud nos vigens, ulterius quoque conservetur.

Remonstrationem hancce C. R. Regimen promovit ad C. R. Ministerium; interim tamen rescripto suo de die 7. Sept. 1861. N. 38468 quoad refusionem jurium stolae reposuit Nobis:

Że stósownie do rządowego rozporządzenia z dnia 12. Listopada 1841. L. 73392 tylko ci administratorowie parafii do wynagrodzenia ściągniętych w czasie intermistycznym kosztów iurium stolae są obowiązani, którym hurtowna summa wypłaty rocznéj 50 fl. C. M. z tego powodu funduszu religijnego się przekazuje, ponieważ dochody parafialne na korzyść funduszu religijnego ściągane bywają. Gdy jednak temporalia niżéj 315 fl. w. a. stojących plebanii stósownie do zwyż pomienionego wysokiego dekretu administratorom parafii in partem salarii pozostawione być mają, przeto takowym administratorom summa hurtowna wypłaty rocznéj pr. 50. fl. z funduszu religijnego przyznanym, ani też żadne od nich wynagrodzenie kosztów iurium stolae żądaném być nie może.

Conamina tamen Nostra nequaquam favorabilem protulisse effectum, patet ex sequenti rescripto C. R. Regiminis locumtenentialis de die 31. Octobris 1861. N. 69226, quo mediante finalis decisio C. R. Ministerii Status Nobis intimatur:

Wysokie ministerium stanu dekretem z dnia 2. b. m. L. 9191 postanowiło, że w wys. rozporządzeniu ministerialném z dnia 4. Lutego r. b. L. 858, którego treść prześw. konsystorzowi metropolitalnemu pod dniem 6. Maja r. b. L. 11060 podaną została, względy prawa i słuszności wskazane są, które przy opróżnionych prebend kościelnych, które rocznie ilości 315 fl. w. a. dochodzą, od roku 1785. służyły za normę. Ponieważ takowe przepisy wzmiankowanego rozporządzenia we wszystkich niemiecko-słowiańskich krajach koronnych monarchii aż do dnia dzisiejszego są ważne, a w całém cesarstwie żaden przypadek zachodzićby nie mógł, w którymby administrator na krótki czas opróżnionéj prebendy kościelnéj większe dochody miał od prebendarza samego, przeto wys. ministerium nie może żądaniu prześwietnego konsystorza metropolitalnego z dnia 5. Czerwca r. b. L. 1183 zadość uczynić i zgodzić się na to, by fundusz religijny służył na utrzymanie zarządzcy opróżnionéj prebendy w tych razach, gdzie tenże fundusz do uzupełnienia dotacyi prebendarza nie jest żądanym.

Zresztą nie stoi nic na przeszkodzie, aby dla zapobieżenia wystawionéj przez prześw. konsystorz niedogodności co do wnoszenia dochodu temporaliów opróżnionéj prebendy, jeżli własnego zarządu tych temporaliów ze strony administratora prebendy wymagać nie można, wydzierżawienie lub inny jaki stósowny środek użytym był, za pomocą któregoby bez naruszenia substancyi prebendy z takowéj odpowiednie dochody ściągane i pro rata temporis administratorowi prebendy przekazywane być mogły.

Haec proinde ad notitiam Venerabilis Cleri perferimus.

Leopoli 30. Nov. 1861.

N. 2895.

39. P. Bakula Petrus, Ord. S. Franc. ex. Herzegowina, collectas instituturus commendatur.

C. R. Ministerium Status decreto de die 28. Octobris 1861. 10384/2429 intelligenter cum C. R. Ministerio negotiorum extraneorum, indulsit R. P. Petro Bakula, Presbytero Ordinis S. Francisci, et Missionario Apostolico in Herzegovina, facultatem in subsidium missionis catholicae in praefata turcica provincia collectas in nostra quoque dioecesi personaliter instituendi.

Venerabilem Clerum proinde in sequelam rescripti C. R. Regiminis locumtenentialis Leopol. de die 7. Nov. 1861. N. 72565 et C. R. Regiminis Bucovinensis de die 7. Nov. 1861. N. 12246 invitamus, ut, quum dictus sacerdos advenerit, opportunum ei auxilium praestet.

Leopoli die 30. Nov. 1861.

N. 2929.

40. Baptisimi vel Sepulturae actus super personis alterius ritus in necessitate assumti, proprio Parocho statim via officiosa notificentur.

Frequentes recentiori tempore exhibitae petitiones pro impetranda permissione ad suppletoriam ingrossationem actuum baptismi vel sepulturae, sat superque demonstrarunt, disordinem hunc inde potissimum enasci, quod actus baptismi vel sepulturae non a proprio parocho, sed a sacerdote alterius ritus sine scitu et licentia proprii parochi, ob praetensam urgentem necessitatem assumi solent, et desuper schedulae seu contestationes fine ingrossandorum horum actuum in propriae parochiae libros metricarum partibus ipsis extraduntur, quae easdem aut post longum demum tempus

parocho suo praesentant, aut — quod frequentius evenit, prorsus deperdunt.

Hoc modo non tantum concernentibus personis plurimae causantur molestiae, verum etiam rectus ordo in gerendis libris metricarum, qui etiam a Civitate qua libri publici agnoscuntur, atque auctoritate illorum pollent, plurimum turbatur.

Ut huic malo occurratur, C. R. Regimen locumtenentiale, cujus est invigilare, ut ejusmodi libri publici ordinate ducantur, edidit sub die 28. Sept. 1861. N. 48348 ad omnia Consistoria rescriptum tenoris sequentis:

Dostrzeżono wielekroć w nowszych czasach, że duchowni, jeżeli spełnili obrzęd chrztu lub pogrzebu na osobie do obcego obrządku należącéj, albo całkiem zaniedbują natychmiast przepisane piśmienne o tém doniesienie przesłać właściwemu plebanowi, albo téż spełnione przez siebie obrzędy na osobnych cedułach wprawdzie stwierdzają, przytém jednakże przepominają o tém, że takowe świadectwa właściwemu plebanowi na pewnéj drodze przesłane być mają. Skutkiem takiego postępowania jest potém, że takowe akta w odnośnych księgach metrycznych nie są wpisane, i że w celu ich konstatowania dopiero różnostronne i zmudne zabiegi podejmowane być muszą, aby dodatkowe wciągnienie tych aktów spowodować, że daléj szczególnie po dłuższym upływie czasu, takowe zabiegi często całkiem są bezskuteczne.

Ta niedogodność i wypływające ztąd szkody dla instytucyi ksiąg metrycznych zniewalają c. k. namiestnictwo upraszać prześwietny konsystorz, aby podwładnych sobie plebanów do zniesienia powyższych nadużyć i ścisłego przestrzegania istniejących w téj mierze przepisów, w szczególności patentu z dnia 20. Lutego 1784. i rozporządzeń rządowych z dnia 2. Sierpnia 1816. L. 33822 i 27. Kwietnia 1839. L. 7664, spowodował i na pamięć im przywiódł, że:

1. dzieci rodziców obcego obrządku bez ważnych powodów, które właściwie tylko w słabości chrześnięcia polegaćby mogły, bez poprzedniego zezwolenia właściwego plebana chrzcone, i również bez tego upoważnienia, albo bez zachodzących ważnych powodów także zmarli obcego obrządku chowani być nie mogą; że daléj:
2. w razie przedsięwziętego takiego aktu bezzwłocznie piśmienne o tém doniesienie właściwemu plebanowi na *przyzwoitéj drodze urzędowéj* przesłaném być powinno.

Quum lege ecclesiastica alioquin cautum sit, ut Sacramentum baptismi, secluso casu verae et urgentis necessitatis, a nemine praeterquam proprio parocho, aut saltem de ejus licentia administretur, — quum porro parochi solius sit, cadavera suorum parochianorum sepelire — multo magis hac regula standum est, dum de fidelibus alium ritum profitentibus agitur.

Hoc sub respectu etiam Venerabilis Clerus ritus graeco-catholici iisdem ac nos constringitur normis. Legimus enim in Provinciali Ruthenorum Synodo Zamosciae anno 1720. celebrata, atque a Benedicto XIII. die 19. Julii 1724. approbata, Sess. 3. Titulo 3. de Sacram:

„Cum in omnibus rebus, ad pacem et tranquillitatem conservandam, certus ordo sit constitutus, neque conveniat quemquam in alienam messem falcem immittere, sed unusquisque super gregem sibi creditum vigilare debeat, Sancta Synodus inhaerendo Sacro Tridentino Concilio districte praecipt: Ut nullus sacerdos cessante mortis periculo, et citra necessitatem, extra limites suae Parochiae, aut etiam in sua Parochia alienis Parochianis, Latini potissimum Ritus, Sacramenta administrare praesumat, sine licentia proprii Parochi. Qui secus fecerit, ab officio suspendatur, aliisque gravioribus poenis plectatur, arbitrio Ordinarii.“

Pariter legimus eodem Tit. §. 1. de Babtismo.

„Si acciderit, ut ritus nostri Presbyter infantem latini Ritus, vel necessitate impellente, vel proprio parocho permittente babtisaverit; praecipis S. Synodus, ut ipsi Sacramentum confirmationis non conferat, sed lecto Evangelio, a reliquis Sacris Caeremoniis abstineat, nomenque Babtizati, ut infra praescriptum erit, in librum Baptizatorum referat, et testimonium de Babtismo ase collato ad Parochum latinum infantis mittat, ut libro Baptisatorum illius Ecclesiae pariter inscribi possit. Si secus fecerit, graviter puniatur arbitrio Episcopi.“

Dum itaque suprafatum rescriptum C. R. Regiminis ad notitiam Venerabilis Cleri perferimus, enixe committimus, ut praescripto huic sese ad amussim omnes conforment. In specie vero commendamus, ut schaedulae, sive constetatione assumtorum talium actuum super alienis parochianis, non partibus ipsis extradantur, sed via officiosa ad concernentem parochum sine ulla mora transmittatur, speramusque etiam sacerdotes aliorum rituum idem relate ad Nostros parochos observaturos esse.

Leopoli die 30. Nov. 1861.

N. 2967.

41. *Dispensationes matrimoniales non a Judicio sed ab ordinariatu vel a Consistorio petendae sunt.*

Non pauci RR. DD. Parochi solent petita pro impetrandis dispensationibus in impidimentis matrimonii, vel pro eliberatione sponsorum a producendis litteris ortus, ad judicium Nostrum pro causis matrimonialibus constitutum dirigere et stylisare — vero similiter consilo in opusculo Loberschineri contento, hoc tamen sub respectu erroneo, seducti

Attentos proinde RR. DD. Parochos facimus, petita talia semper unice ad Nos vel Consistorium Nostrum esse dirigenda; etenim una ex parte, quevis dispensatio sive jure Ordinario, sive in fundamento delegatione a Sacra Sede Apostolica obtentae tribuenda veniat, semper tamen vel a Nobismet ipsis, vel a Nostro pro tempore Vicesgerente, ad id debite a Nobis authorisato concedi potest — altera vero ex parte, judicium matrimoniale, quippe quod tantum ad lites cognoscendas institutum, nulla ad largiendas dispensationes facultate pollet, et petita ejusmodi Consistorio Nostro pro decisione cedere debet.

Ne itaque inanes cuasentur scriptitationes, neve in urgenti aliquo casu protelatio causetur, et partibus incomoda et molestitiae creentur expresse hisce monemus, *omnia petita pro impetrandis dispensationibus qualibuscum, que dirigenda esse ad Nos ipsos, vel ad Consistorium Nostrum*, utpote talibus negotiis expediendis destinatum.

Leopoli die 30. Nov. 1861.

N. 3151.

42. *Pogorzelcom nie należy wydawać otwartych listów do zbierania składek.*

Zdarzały się temi czasy wypadki, że niektórzy księża plebani, wydawali pogorzelcom otwarte listy, celem zbierania składek, czyli tak zwane *Brandzettelbriefe.*

W skutek wezwania C. K. Namiestnictwa z dnia 30. Listopada 1861., L. 78118, przypominamy Wielebnym Księżom Plebanom, że prawo udzielania pozwoleń do zbierania składek tylko właściwym C. K. władzom politycznym przysłuża, że zatém takich listów otwartych wydawać nie należy.

Rozumie się zaś samo przez się, że prawó Plebanów do wydawania *świadectw ubóstwa*, przez to ścieśnioném nie zostaje.

Lwów, dnia 23. Grudnia 1861.

N. 3270.

43. *Jurisdictionis instrumenta renovanda.*

Provocamus omnes et singulos e Veuerabilis Clero tam Seculari quam Regulari, qui a Nobis nondum nova jurisdictionis Instrumenta obtinuerunt, ut antiqua sua Instrumenta medio Officiorum Decanalium Nobis renovanda submittant, idque ad *finem Martii 1862.*

Franciscus Xaverius,
Archiepiscopus m. p.
Ex Consistorio Metropolitano r. l.
Leopoli, die 31. Decembris 1861.
Severinus Morawski, m. p. Cancelarius.

Annus 1862.

L. 540.

3. *Składki dla poszkodzonych przez wylew Wisły.*

Nagły wylew Wisły pokrył wodą kilkumilową przestrzeń w obwodzie Tarnowskim i pozbawił mieszkańców kilkunastu wsi całego mienia. Wśród snu i ciemności nocnéj nieszczęściem tém nawiedzeni, zaledwo mogli życie uratować. Klęska jest wielka, potrzeba ratunku nagła.

C. k. Prezydyum Namiestnictwa nakazało już pod dniem 21. Lutego 1862. L. 1420 władzom politycznym zbieranie składek.

My zaś z Naszéj strony polecamy Wielebnym Księżom Plebanom, aby z całą gorliwością nie tylko zachęcali swych parafian do prędkich i obfitych datków, ale též sami zajęli się zbieraniem składek, które drogą urzędową wprost do pana naczelnika c. k. urzędu obwodowego Tarnowskiego odsyłać mają. Nam zaś osobno donosić należy o ilości tamże odesłanych datków.

Lwów 1. Marca 1864.

N. 662.

5. *Premisl. Eppi. Adami Jasiński anima suffragiis commendatur.*

Illustrissimus ac Reverendissimus Dominus Adamus Eques de Jasiński, Episcopus Premisliensis, die 2. Martii a. c. ante mediam noctem Leopoli, piissime in Domino obdormavit, dieque 6. m. c. in coementario Łyczakoviensi sepultus est.

Pro charitate fraterna, qua erga Defunctum, utpote Nostrumque in Episcopatu Premisliensi successorem, devincti sumus pro singulari amicitia, qua invicem jungebamur, urgemur animam ejus piis suffragiis enixe commendare, quae e parte Venerabilis Cleri Archidioecesis hujus eo abundantius ipsi affutura speramus, ac Defunctus in hacce Dioecesi natus, longe maximam vitae suae partem servitiis hujusce Archidioecesis, in variis maximi momenti officiis positus, impendit.

Natus die 24. Decembris 1812. in pago Dytiatyn, Parochiae Konkolnicensi incorporato — die 3. Maji 1835. ab Archiepiscopo

Francisco Xaverio Luschin in Diaconum ordinatus, die vero 29. Januarii 1836. ab Archiepiscopo Leopoliensi rit. arm. Samuele Cirillo Stefanowicz presbyter creatus, imprimis in cura animarum qua Cooperator ad parochiam Stanislaopoliensem per dimidium annum, dein ad parochiam S. Annae Leopoli itidem per semiannum, denique qua Vicarius Ecclesiae Metropolitanae, per $3^1/_2$ annos applicatus fuit, — interimque Cathedram Doctrinae religionis ad C. R. Universitatem, porro artis catecheticae et methodicae in studio theologico domestico pro Regularibus supplebat. Postmodum spatio 6 1/2 annorum munere catechetae ad C. R. Gymnasium Stanislaopoliense, et per 2 1/2 ad Leopoliense secundum Gymnasium, ad Dominicanos vocitatum, fungabatur, quo in munere mirum in modum corda juvenalia sibi devincire, auctorita temque Catechetae tam in relatione ad reliquos prae ceptores„ quam etiam in facie juventutis firmare scivit. Tandem ad Cannonicatum gremialem fundationis Głowińscianae a Venerabili Capitulo Ecclesiae Metropolitanae praesentatus, die 6. Nov. 1850. canonicam obtinuit institutionem. Sequenti mox anno 1851. die 17. Maji regimen Seminarii suscepit, quod demum Cathedram Premisliensem conscendens dimisit. Die 3. Martii 1855. ad dignitatem Custodis Capituli promotus, biennio vix labente, die 14. Januarii 1857. dignitatem Decani ejusdem Capituli adeptus est. Insuper eodem fere tempore fungebatur munere Praesidis Commissionis pro compilandis libris scholasticis idiomate polonico institutae porro qua membrum Directionis Instituti coecorum, qua assessor et dein qua Praeses Archiepiscopalis judicii pro causis matrimonialibus — qua Examinator prosynodalis, denique qua Membrum anteacti Collegii Statuum Regni.

Tot tantique momenti multiplicia munia singulari cum solertia et insigni cum dexteritate obire solebant — imo quotiescunque piae memoriae Antecessorem Nostrum a Dioecesi abesse contigerit, regimen totius Archidioecesis gerere consuevit. Ejus sincera pietas, erga pauperes profusa liberalitas, erga inferiores mira affabilitas, erga Superiores modestia ac reverentia, omnium animos ipsi devinxerant — atque in grata memoria perstabunt.

In Episcopum Premisliensem a Sua C. R. Apostolica Majestate die 6. Dec. 1859. nominatus, atque a SSmo Dno Nostro Pio Papa IX. in Consistorio diei 23. Martii 1860. praecanonizatus, die 23. Sept. ejusdem anni a Nobis consecratus, die 21. Oct. 1860. in sua Cathedra Episcopale solium conscendit, omnibus longum regimen ipsi auspicantibus. Divina tamen providentia mox illum e laborioso hocce certamine avocare, atque ut de infinita Domini misericordia speramus, ad recipienda gloriae coronam e misera hacce vita migrare jussit.

Multa sane in hocce brevi temporis spatio in sua Dioecesi perfecit, multo plura proxime perficere in mente animo habebat, prout saepae saepius ex ore ipsius audivimus.

Infirma jam aliquantum valetudine Nos invisurus die 28. Januarii a. c. Leopolim venit — pertissimorumque medicorum consilio et manuductioni se subjecit — nec tamen adeo urgens aut proximum periculum suspicabatur, imo brevi tempore in tantum refici sperabat, ut domum redire valeat, hacque spe fretus enixe in Nos instabat, ne inter Nostrum Vidobonam, quorsum negotia maximi momenti in Comitiis Imperii pertractanda nos vocabant, differamus. Verum vix aliquot post discessum Nostrum elapsis diebus, nimirum die 28. Febr. prorsus inopinate morbus ingravescebat, summumque periculum aflesse nuntiabat: quo cognito statim devotissime moribundorum Sacramentis provideri desiderabat, atque cum plena animi praesentia, hilari ac pio animo sancta Ecclesiae Sacramenta suscepit, preces in commendatione animae voce firma alternatim cum Clero recitavit. aflectus pios iterum iterumque effussa in Deum mente eliciebat, atque Imaculatae Virgini Deiparae, quam spetiali cultu semper prosequebatur, continuo sese commenoans appropinquantem exitus sui horam adeo tranquillo animo expectavit, ut omnibus instantibus non minus admirationi, quam ecificationi esset, omniumque praesentium profusas lachrymas provocaverit. Itaque animo devotissime composito, negotiis terrenis rite ordinatis, impertita omnibus confluentibus benedictione, reddidit animam creatori suo.

Tristissimo desuper nuntio accepto, statim domum reversi sumus, atque praesentibus Illustrissimis ac Reverendissimis Dominis Archiepiscopo ac Metopolita ritus graeco-cath., Archiepiscopo ritus armeni, et Episcopo Tarnoviensi, comitante copiose Clero omnium rituum, imo et vidutae Premisliensis Dioecesis terrae mandavimus corpus illius, quem fraterna charitate in vita prosequebamur, quamque sacro inungentes Chrismate nobis longe supervicturum sperabamus.

Oremus Dillectissimi Patrem misericordiarum, cui soli cognitus est numerus electorum, ut si quae adhuc labes in altera vita expiande ipsi remanserint, venia piissimae misericordiae eas abstergat, famulumque suum Adamum, quem inter apostolicos sacerdotes pontificali fecit dignitate vigere, eorum quoque perpetuo consortio aggregare dignetur.

Leopoli, die 13. Martii 1862.

L. 689.

6. *Obrazy Świętych, wydania p. Laszkiewicza polecają się.*

Pan Konstanty Laszkiewicz w Białéj (obw. Krakowskiego) doniósł Nam, że pragnąc ułatwić Wielebnemu Duchowieństwu rozpowszechnianie tanich, a poprawnie wykonanych obrazów, rozpoczął wydawnictwo takowych — w formacie dużym arkuszowym. Przedłożone Nam na pokaz exemplarze przedstawiają wizerunek Pana Jezusa, Najświętszą Pannę, Ukrzyżowago Zbawiciela, Matkę boską Częstochowską. Cena stu takich obrazów wynosi 12 Zł. Wal. Austr. czyli jedna sztuka po 12 centów: rysunek jest poprawny i stósunkowo do tak nizkiéj ceny wykonanie piękne. Następnie będą wydane obrazy ŚStych: Wojciecha, Jana Chrzciciela, Małgorzaty, Piotra i Pawła, Jakóba, Maryi Magdaleny, Wawrzeńca, Michała, Szymona i Judy, Jędrzeja, Katarzyny, Marcina, Stanisława, Barbary, Mikołaja. Wydawnictwo tak urządzono, że na dwa tygodnie przed uroczystością każdego z tych Świętych obraz wydany będzie. Póżniéj, jeżeli odbyt zapewniony zostanie, te same obrazy w kolorach wydawane być mają. Przysłane exemplarze można oglądać w kancellaryi konsystoryalnéj.

Uwiadamiamy o tém Wielebne Duchowieństwo dodając, że zamówienia *wprost* do wydawcy przesłać należy.

Lwów 17. Marca 1862.

L. 740.

8. *Na X. Pękalskiego Żywoty ŚŚ. Patronów Polskich subskrypcya ogłasza się.*

Wiel. X. Piotr Pękalski, śś. Teol. Doktor, i Kanonik regularny Bożego Grobu, mieszkający w Krakowie, napisał 27 żywotów śś. patronów polskich: Izaiasza Bonera, Kazimierza Królewicza, Cyrylla i Metodjusza, Świętosława, Wojciecha, Stanisława Kazimierczyka, Floryjana, Michała Gedrojca, Stanisława biskupa i męczennika, Jolenty, Andrzeja Żoerarda i Benedykta, Szymona z Lipnicy, Jana z Dukli, Cesława, Kunegundy, Jacka, Bronisławy, Władysławą z Gielniowa, Wacława, Wincentego z Kadłubka, Jadwigi, Jana Kantego, Pięciu braci męczenników, Stanisława Kostki, Salomei, Jozafata, i Andrzeja Boboli. Rękopis tych żywotów uzyskał approbacyą nietylko komitetu cenzury rządowéj Król. Pols. z dnia 26. Lipca/7. Sierpnia 1861 r. N. 70. ale téż chlubną zaletę od Prześw. Konsystorzów Archidiecezyi Warszawskiéj z dnia 24. Października 1861 N. 2391. i Diecezyi Krakowskiéj z dnia 25. Września 1860 roku.

Dzieło to, w jednym tomie, obejmującym około 40 arkuszy, czyli 640 stronnic w dużéj ósemce, z 8 rycinami, na pięknym papierze, opuści prasę w Maju b. r.

Szanowny Autor zważywszy, że w drodze księgarskiéj dzieło to dla wyższéj ceny nie byłoby tak przystępne, jakby tego życzyć należało, tudzież pragnąc uczynić religijną przysługę dla publiczności, i téj książki czytaniem zagrzać ją do naśladowania pobożnego św. przodków naszych żywota, ustanowił dla subskrybentów cenę jednego exemplarza na 2 zł. wal. austr. Subskrypcya ta trwa tylko do końca Czerwca b. r.

Nie wątpimy, że Wielebne Duchowieństwo nietylko samo zechce korzystać z tego ułatwienia, ale też i parafian swoich (rozumie się nie z ambony, lecz tylko prywatnie) do nabycia dzieła tego zachęcać będzie.

Listy Subskrybentów *najdaléj do 15. Czerwca b. r.* przedłożyć Nam należy, abyśmy jeszcze przed upływem terminu subskrypcyi Szanownemu Autorowi przesłać je mogli.

Lwów 20. Marca 1862.

N. 756.

9. *Kadłubka Kronika, nowego wydania, do nabycia.*

Kronika Polska Błogosławionego Wincentego Kadłubka, Biskupa krakowskiego, została teraz wydana w Krakowie przez uczonego Aleksandra Hrabiego Przeździeckiego, podług rękopismu znajdującego się w bibliotece Cesarskiéj w Wiedniu; krytyczna rozprawa o tymże rękopiśmie, przez Hr. Przeździeckiego piękną łaciną napisana zamieszczona jest na czele dzieła. Dodane zaś są: tłumaczenie polskie starannie wykonane, i 18 podobizn (facsimile.)

Wydanie to w większéj ósemce nader jest ozdobne i wytworne.

Aby ułatwić mniéj zamożnym, a mianowicie Wielebnemu Duchowieństwu nabycie tego szacownego dzieła, którego cena sklepowa wynosi 6 zł. wal. austr. ustanowiono cenę 4 zł. 70 cent. po któréj Wielebne Duchowieństwo nabyć je może w kancellaryi Konsystorza.

Ułatwienie to trwa tylko *do końca Maja b. r.* zatém zamówienia przed upływem tego terminu czynione być mają.

Franciszek Ksawery
Arcybiskup m. p.

Z Konsystorza Metrop. ob. łac.
Lwów dniu 22. Marca 1862.

X. Seweryn Morawski m. p.
Kanclerz Konsystorza.

DIECEZYA PRZEMYSKA.

Nro. 566.

Praelati et Canonici, totumque Capitulum Ecclesiae rit. lat. Premisliensis.

VENERABILI CLERO DIOECESANO,

Salutem in Domino!

Cum e SS. Canonum dispositione Ecclesiarum Cathedralium Capitula in deficientium Episcoporum, praesertim, si hos ex humanis rebus eximi contigerit, locum subrogentur eisque in spiritualibus et temporalibus succedant, eorum munus erit viduatis Ecclesiis ita consulere, ut ministrorum solertia et diligentia viduitatis incommoda minime sentiantur.

Ne igitur Ecclesia et Dioecesis r. l. Premisliensis per obitum praematurum summe venerandi, Nobisque, dum viveret, dilectissimi Antistitis nostri, Adami Equitis Jasiński, die 3. Martii a. c. Leopoli subsecutum, Nostri culpa aliquid detrimenti in Spiritualibus patiatur, Nos Praelati et Canonici totumque capitulum praedictae Ecclesiae supralaudatis canonibus et praesertim decreto SS. Concilii Trident. Sess. 24. de reform. Cap. 16 obtemperare volentes, vocatis omnibus et singulis Praelatis et Canonicis inter tempus octo dierum a dicto S. Concilio statutum, ad Vicarium, qui vices Nostras in Spiritualibus sustinere debeat, deputandum accessimus, congregatisque omnibus et singulis voce activa et passiva in Capitulo Nostro gaudentibus, habitisque congregatorum votis, de unami consensu ejusdem Capituli Illustrissimum ac Reverendissimum **D. Josephum Hoppe**, Praepositum Ecclesiae Cathedralis infulatum, insignis Caes. Ordinis Austriaci Leopoldi Equitem, de cujus probitate, scientia, pietate et prudentia optime persuasi sumus, generalem in Spiritualibus Vicarium Nostrum in praedicta Ecclesia Cathedrali, Civitate et Dioecesi rit. lat. Premisliensi deputavimus, constituimus, creavimus pro tempore modernae Sedis vacantiae, cum omnibus et singulis juribus, facultatibus, privilegiis, honoribus, oneribus, praeminentiis et praerogativis, ad hujusmodi munus exercendum necessariis et opportunis, dantes Ipsi plenam et liberam potetatem omnia et singula exercendi, quae Capitulo Sede vacante in utroque foro a jure et consuetudine permittuntur, et proinde causas omnes audiendi, providendi, decidendi, nec non ea omnia faciendi, que Nos ex jure et consuetudine Sede episcopali vacante facere et mandare possumus, nihil omnino ex iis excipiendo. Quare universo Clero hujus civitatis et Dioecesis, aliisque hujatis Ecclesiae jurisdictioni subjectis praecipimus, quatenus praelaudatum Illustrissimum ac Reverendissimum D. Josephum Hoppe Vicarium Officialemque Nostrum generalem agnoscant et revereantur, Ipsique in omnibus praedictis pareant et obediant, contradictores vero et inobedientes poenis et censuris ecclesiasticis ab ipso compesci et coërceri volumus.

De quo Vererabilis Clerus Dioecesanus saecularis ac regularis praesentibus informatur et populum fidelem informari faciet.

A Capitulo Cathedrali rit. lat.

Premisliae, die 8. Martii 1862.

Michael Kirchenberger, — Decanus Capit.
Franciscus Xav. Pawłowski. — Scholasticus Capituli.
Josephus Ziemiański, — Canonicus Cathedralis.
Romualdus Giebułtowski, — Canonicus Cathedralis.
Martinus Skwierczyński, — Canonicus Cathedralis.

OKÓLNIKI SZKÓLNE.

Nro 1015.
S

Szkoły ludowe potrzebują do swego utrwalenia i rozwinięcia nieustannéj opieki i pomocy ze strony Instancji politycznych osobliwie pierwszych.

Zostało też szczególnie tym ostatnim przez ustawę i wysokie rządy krajowe wiele takowego do uskutecznienia przydzielone, co się do materialnego stanu i frekwentacji tychże szkół, tudzież do pensji ich nauczycieli, mianowicie jéj zabezpieczenia i regularnéj wypłaty ściąga.

Z tego względu wydało wysokie c. k. Namiestnictwo we Lwowie pod dniem 23. Listopada 1861 L. 76261 odnośne rozporządzenie do tutejszego konsystorza, a w skutek tego zaleca się niniejszém wielebnym nadzorom szkólnym jak najusilniéj: aby o każdéj zmianie, jakaby przy któréj szkole ich okręgu zaszła, niezwłocznie tak do c. k. obwodowéj władzy, jak i do konsystorza tutejszego donosili, wymieniając przytém imie i nazwisko nowo-przybyłego nauczyciela lub supplenta, oraz także którego dnia tenże swoję nową służbę rozpoczął, tudzież i dzień, w którym poprzednik jego czyli supplent, czyli nauczyciel albo pomocnik aktualny od obowiązku szkólnego uwolniony został, wykazując.— Nie trzeba téż przy doniesieniu o czasie rzeczonogo uwolnienia od służby omieszkać zacytować datę i liczbę rządowego dekretu, którym byłemu nauczycielowi dotacya asygnowaną została, aby takowa dla tego nauczyciela z urzędu wstrzymaną, a jego następcy przekazaną być mogła.

Nadto mają Wielebni Księża Nadzorcy nowo przybyłych nauczycieli, czy ci są już aktualnymi czy tylko tymczasowymi, przez miejscowy urząd parafialny awizować, lub ustnie im zalecić, aby się dotyczącym panom naczelnikom powiatowym osobiście przedstawić nie omieszkali.

Przemyśl, dnia 7. Stycznia 1862.

Nr. 995.

Pod dniem 16. Czerwca 1861. L. 37372 nakazało było Wysokie c. k. Namiestnictwo wszystkim podwładnym c. k. Urzędom powiatowym mieć staranie o to, aby zalecone przyrządy naukowe, mianowicie ruchomy alfabet (polski, niemiecki i ruski) tudzież Tempskiego, nauka poglądu w obrazkach z informacyą do należytego tychże użycia, sprawiane były dla szkół głównych, trywialnych i parafialnych, z majątku miejscowéj gminy albo z kar pieniężnych, które z powodu zaniedbanéj frekwentacyi szkólnéj od stron winnych złożone zostały.

Alež doszło do wiadomości pomienionego wysokiego Rządu, że wyżéj wspomniona sprawa we wszystkich powiatach nie z należytą gorliwością traktowaną bywa, i nie postępuje dla dobra szkół ludowych, a te szczególnie z téj przyczyny, iż duchowieństwo parafialne w wielu miejscach, by sobie niektórych ze swoich parafian nie narazić, przepisane wykazy dzieci do szkoły obowiązanych a do niéj nie uczęszczających, urzędom powiatowym przedkładać zaniedbuje, więc i te karnego postępowania przeciw rodzicom i opiekunom onych dzieci przedsiębrać nie mogą

Zaleca się przeto Wielebnemu J. Ks. Nadzorcy w skutek rozporządzenia Wysokiego c. k. Namiestnictwa ddto Lwów 8. Listopada 1861. L. 69512, pilne czuwanie nad tém, aby urzędy parafialne w tamecznym szkólnym okręgu dekret ministeryalny z dnia 25. Lutego 1856 pod L. 19084/547 który przepisy względem przymusowéj frekwentacyi szkoły w sobie zawiera, a ztąd pod L. 218 i 225 w rzeczonym okręgu publikowany został, ściśle o ile ich dotyczy, zachować usiłowały, a mianowicie nie zaniedbywały: dzieci do słuchania tygodniowéj albo niedzielnéj czyli powtórnéj nauki w miejscowéj szkole obowiązane ale na nią nie chodzące, w swoim czasie tym końcem do urzędu powiatowego wykazywać, aby ich rodzice lub opiekunowie, albo majstrowie do pełnienia swojéj w téj mierze powinności według prawa zniewoleni zostali.

Dodatkowo przypomina się tu na pomieniony cel, iż podług § 311 ustawy politycznéj dla szkół ludowych, w miejscach do szkoły systemizowanéj przyłączonych dzieci od 6 do 12 roku włącznie tę szkołę codziennie odwiedzać mają: trzyletni zaś kurs nauki niedzielnéj czyli powtórnéj przeznaczony jest dla doroślejszéj to jest: 13. 14. i 15. letniéj młodzieży obojéj płci, która 3 trywialną klasę ukończyła — tudzież dla tych wszystkich aż do 18. roku życia, którzy po 6. roku wieku swego do szkoły oddani zostali, albo takową przed 12. rokiem życia opuścili, lub 3. trywialnych klass zupełnie nie skończyli, nakoniec i dla uczących się jeszcze rzemiosła jakiego, chłopców bez względu na wiek: uwolnione zaś są od chodzenia na szkolną naukę niedzielną dzieci, które 4. normalną klasę w głównéj szkole z dobrém postępem ukończyły, lub które w domu rodzicielskim ciągle naukowe wykształcenie otrzymują. —

Przemyśl, dnia 8. Stycznia 1862.

Liturgica.

Liturgica. Wiadomo, że wyrok Klemensa VIII. wydany na kongregacyi św. Officium 6. Września 1601. r., a potwierdzony przez św. kongregacyą Indeksu, 2. Września 1727. zakazuje odmawiać publicznie i ogłaszać litanii niepotwierdzonych przez św. kongregacyą obrzędów. To rozporządzenie zmienił teraz Ojciec św. Pius IX. tak, że ordynaryusz może odtąd zezwolić na ogłoszenie nowych litanii, ale użycie ich liturgiczne musi potwierdzić św. kongregacya obrzędów.

Podług tego nowego wyroku przepis tak jest sformułowany:

„Litaniae omnes, praeter antiquissimas et communes, quae in Breviario, Missalibus, Pontificalibus et Ritualibus continentur, et praeter litanias de B. M. V., quae in S. Aede Laurentana decantari solent, non edantur sine revisione et adprobatione Ordinarii, nec publice in ecclesiis, publicis oratoriis, et processionibus recitentur, absque licentia et adprobatione S. Rituum Congregationis.“

Właściciel i wydawca odpowiedzialny X. Prusinowski w Grodzisku. — Czcionkami Drukarni Tygodnika Katolickiego w Grodzisku.